

SZABOLCS

(Telefonsz. az Interurbán hálózatban : 132.)

POLITIKAI LAP.

(Telefonszám a városi forgalomban : 132.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IV. kerület Széchenyi-ut 27. szám.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviseltetik magukat. Tanítóknak és jegyzőknek 4 korona.

Szomorú valóság.

Szakvitának indult a bankvita. Miniszterek, képviselők egyforma páthosszal fejtegették azt a régi elvet, hogy oly kérdésekbe, melyek tisztán gazdasági kérdések: politikai személyeskedést bevinni nem szabad.

Mégis mit látunk most? Látjuk hogy a magyar politikus sohasem tudja megtagadni, mit őseitől látott és képtelen azon törvényekhez ragaszkodni, melyet a józan ész és a haladás diktál.

Néhány napig komoly tárgyilagossággal folyt a vita, de elég volt egy elejtett szó, hogy lángra lobbantsa a lappangó szenvedélyeket, melyek azután hőmpölygő áradatban kavargják felszínre a legválogatottabb gyanúsításokat és rágalmakat. A szakkérdés szem elől vész s mindennél fontosabbá lesz a személy, az ellentét. Nem az elv körül folyik többé a harc hanem az elvek hirdetője: a férfi lép homloktérbe, kit minden áron semmivé kell tenni.

Rége fringiót ragadtak az ellenséges érzelműek s folyt a harc életre halálra. Ma sincs másképen, a romantika elmúlt ugyan, a várak romba dőltek, az ócska rozsdá-marta gyilokok muzeumba

kerültek, de az év ezredes jellemvonásokat megváltoztatni nem lehetett és egymást marja ma is a magyar. A régi átok csak eszközeiben változott, mikor a vas helyébe a szó lépett. Áll a harc ma is, azzal a különbséggel, hogy a csataterre nem véres, hanem erkölcsi halott kerül.

Mert mit látunk az elmúlt héten? Miniszterek, politikusok egész pártokra vonatkozólag akként állították fel a kérdést, hogy van-e erkölcsi jogosultságuk? Apponyi impedimentum honestatist látott fenforogni a darabantoknál, s ime Lukács László és Déry most folytatják a játékot és az ellenséges pártok erkölcsi integritásának megtépésével akarják a szakkérdést képező bankügyet dülőre vinni. Robbannak az aknák, gyanúsításokat vádak szórva szerte szét, s az óvatatlan szemlélő, hol az egyik, hol a másik párton lát befektetett alakokat, sebesülteket. Ma megölnek egy embert: fejére citálva politikai kalandorságát. Holnap a halott saját beszédével Phoenixként támad fel hamvaiból — és megöli ellenfelét. Ez a mai parlamenti élet látképe, melyre nem ok nélkül mondaná a magyar paraszt, hogy ok nélkül nem zörög e haraszt.

Ahol annyi vád két szárnyra, ahol annyi szegényelni való titkokról beszélnek, nem mehet minden a politikai becsület szabta korlátok között. Ma még csak az elmúlt regime ügyeit hántorgatják, de már most tanulhat a hatalmon levő párt és kormány, hogy mennyire komolyan kell kötelességét teljesíteni, ha nem akar a koalíció sorsára jutni, melynek éltében nem volt maradása, holta után nincsen megnyugvása.

Nagy tanulságok állnak előtte, melyek óva intik mindazon bűnöktől, melyek a kétszínűség, nagyot és lehetetlent ígérés képében elődei sirját megásták. Ne higgyék, hogy a nemzet elfordul tőlük, ha nyíltan bevallják a magyar nemzet gyöngeségeit, alkotmányunk fogyatékoságát, mert ha ideig óráig rosszul is esik, előbb-utóbb épen ebből a beismerésből fog fakadni azon munka, mely gazdasági és politikai téren a meglévő alapok tovább építésére veti magát. A mostani vita is számos bizonyítékot szolgáltatott azoknak, kik azt állítják, hogy a mostani állapotokon csak a gazdaságilag megerősödött nemzet változtathat. Addig minden erőlködés csak szalmaláng, mely elhamvad a ma még erősebb tényezők ellentállásán.

K. L.

TÁRCA.

Emlékek.

Beniczky Miksa 48-as honvéd-hadnagy elbeszélései nyomán.

Menekülésem.

— Egy alkalommal, — szolt Beniczky — Görgyénél létemkor, a fővezér azt kérde tőlem, miként menekültem Világos után?

— Világosról egy csapat kozák kísért egy megtörött, lerongyolt, kiéhezett csapatot Aradra. Köztük voltam én is. Az országúton haladva egy embermagasságnyi kukoricás mellett mentünk. Egy Palkovics nevű hadnagy, három társam és én a sűrű, magas kukoricásban igyekeztünk menekülni. Néhány kozák lovas üldözőbe vett és csakhamar utolért.

Könyörgésre fogtuk a dolgot. Kértük őket, eresszenek haza családunkhoz. A kozák tiszt végignézett rajtunk, majd lovát megfordítva szolt:

— Pasjól!

És ott hagyott bennünket.

Menekülésünk közben kukorica csőszökre akadtunk, kik miután jóltartottak bennünket sülttengerivel, megadták az irányt hogy merre

meneküljünk, ha osztrák csapatokkal nem akarunk találkozni.

Tovább menekülve egy — ha jól emlékszem — *Berettyó* nevű faluba értünk. Az egyik ház nagy udvarán több honvéd-huszárt láttunk az oroszok társaságában a legjobb egyetértésben.

Mi is odamentünk és megálltunk a kapu alatt. A házból kijött egy orosz tiszt és így szolt hozzánk:

— Alkalmasint önök is családjukhoz menekülő honvédek?

Majd behívott Palkovicsot és engem a házba.

A szobában mintegy nyolc orosz tiszt ült, kik pálinkát ittak, majd minket is megkínáltak.

Az asztalón ülő palkovnyik (ezredes), kit, mint később megtudtam *Rucheff*-nek hívtak, azon kívánságának adott kifejezést, hogy *szerezzek neki egy Kossuth képet* s ezért ő nekem jól megfizet.

— Ezredes úr, válaszoltam, Kossuth képét ily időben nagyon nehéz volna megszerezni. De van egy kis kép nálam, azt szívesen odaadom.

A palkovnyik és a mögötte álló tiszték sokáig nézték Kossuth Lajos képét, majd így szolt az ezredes komolyan, elgondolkozva:

— Ez hát Kossuth . . . !

Hosszas nézés után a képet eltette, majd a szakácscsal részünkre is főzetett ebédet.

Tapasztalva az oroszok jóindulatát, ott maradtunk éjjelre is.

Másnap jó reggelit és az ezredestől egy almási tíz forintos bankjegyet és még nyolc rubelt kaptam.

Azután magam bujdosam tovább. Örökös rettegés és félelem között, hogy a bosszúszomjas portyázó osztrák csapatok elfognak, érkeztem Rozsnyóra, hol özvegy édesanyám lakott.

Itt nyugodtan voltam október végeig. Ekkor megkezdődött a honvédek üldöztetése, azok elfogatása, illetőleg beosztatásuk az osztrák armádiába.

Az első sorozás alkalmával pénzzel szabadultam, másodszor azonban, miután 21 napig bujdosam a *körtvélyesi* szőlőkben, elfogattam és a Kassán állomásozó 11-es számú, *Sándor orosz nagyherceg* nevét viselő ulánus ezredhez soroztattam be. Rövid otlétem után, *Bartók* püspök, a későbbi egri érsek közbenjárására elbocsájtottak.

Midőn *gróf Alberti* ezredesnek megköszöntem elbocsájtatásomat, így szolt hozzám:

— Maradjon a katonaságnál és én szavatolok, hogy öt-hat hét alatt tisztté léptetem elő!

Megköszöntem a grófjóságát, de az osztrák seregben — önként — még mint ezredes sem akartam egy percet sem szolgálni.

Egyik mondja másoknak hogy a legujabb ruhadíszeket, blousokat, férfi nyakkendőket, cipőket és kézi táskákat **csak**

Eisler Károly utódánál kaphatunk.

Egyről-másról . . .

Általános, jóleső érzéssel tölti el minden nemesen gondolkozó ember keblét ama törekvés, hogy valahára (előbb kellett volna) komolyan foglalkoznak a pornografia irtásával, melynek átkos eredménye nagyon is meglátszik minden téren. — Tessék kérem megfigyelni a fiatal óriások társalgását. — Tessék figyelemmel kísérni a szemöket meresztő flasteretterek szaporodását, az ifjúságnak beteges lélekvilágát s örömmel kell már a kezdeményezést is üdvözölni, sőt a magunk hozzájárulásával segíteni. Az én szerény véleményem azonban kiterjesztendőnek tartja ez akciót nemcsak a „Kitűnő pikáns és humoros művek és lapokra“, hanem a sajtónak minden oly termékére, a mi bár tisztességes külszín alatt jelenik meg, de bizony belől tele van mindenféle undoksággal és hazugsággal. — Sajnos, ilyen akad elég, és bár bosszankodva dobjuk félre, sokszor találván benne olyanokat, mik gyöngédebb érzelmeinket sértik, mégis csak újra elővesszük. sőt előfizetés lejártával filléreinkkel támogatjuk ilyen törekvéseikben. — Sokféle az izlés! — Ha szennyves a víz, mit elém hoznak: visszaküldöm, nehogy a káros bacilusok millióit szedjem be, de a sokkal veszedelmesebb bacilusokat emészttem mohón, emésztetem háznépemmel, nem gondolva, mily veszélyes helyzetet teremthetek általa.

Megöli magát egy diák. Szépen, meghatóan elparentálják a hírek. Ki volt az oka halálának? A szivtelen tanár, ki nem kegyelmezett, és nem az a beteges gondolkodás, mit sajátjává tett lélekrontó olvasmányai útján.

Eldobja magát az életet egy fiatal leány. — Miért? Az élet kezdetén áll s nem tud remélni. — Vajjon nem azok a nagy szóval leirt, kiszinezett öngyilkosságok adják-e meg hozzá az impulzust? Vagy hát honnan van az, hogy szállóigévé lett: „gyufaoldattal manapság csak

Hősfi (Hitsch) Lajos agyonlövete.

Görgey Arthur, a szabadságharcnak nagy vezére, mint katona végtelenül szigorú volt, és amint ő maga nem kímélte sem egészségét sem életét, ép úgy megkivánta alárendeltjeitől parancsainak teljesítését és tisztjeinek engedelmességét.

A *szolcai* nagy ütközet előtt történt, hogy szokása szerint éjjel megvizsgálta az előőrsokeket.

Az agyoncsigázott és halálfáradt honvédek pontosan teljesítették kötelességüket, de *Dávid Sándor* jogász, *Dumiger* ezredbeli hadnagyot alva találta Görgey.

Másnap najnalban, az ütközet megkezdése előtt főbelövette.

Luger János, az egri 26 honvédszászlóalj hős kapitánya Budavárnál elesett. Utóda lett *Hősfi* (Hitsch) Lajos, kit a seregben mint gyáva, poltron embert ismertek, aki minden ütközetet elkerült, zsebe tele volt orvosi bizonyítványokkal.

— Egy ezredben szolgáltam vele — mondja Beniczky — és a rohamok előtt nem egyszer kért:

„Miksa, ha *Mainzig** keres, mondd, hogy valahol itt verekszem a közelben! Azalatt pedig a táborban bujkálva várta a csata végét.

Midőn Vác alól elvonult a honvéd sereg, hogy Arad alatt Rüdiger ellen Dembinszkiivel egyesüljön, menetelés közben Görgey megpihent Szerencsen, gróf Szirmay kastélyában.

Ekkor jutottak tudomására Hősfi viselt

* Mainzig Félix Beöthy György, a 26-ik zászlóalj alezredesének volt segédtisztje. Valószínű, hogy Beöthy jelentette föl Hősfi Görgeynek.

a szakácsnók kísérleteznek?!? Eltanulja egyik a másiktól, mégpedig a lapok közlései útján.

A törvényszéki tárgyalások jegyzőkönyvei de sokat beszélhetnének arról, hogy megtévelyedett fiatal bűnösök, ép úgy, mint sokszor a már gyakorlott „jómadarak“ egész csinytevésük, illetve gonosztettük részletes kivitelét, s nemcsak a gondolatát, olvasmányaikból tanulták. S hány ifju vagy leány nagyon is időelőtt, az apróhirdetésekből olvassa ki, és állítja össze „első szárnypróbálgatásait“, nem annyira írásban, mint inkább tettekben. Itt kérem nem mondhatjuk, hogy hadd olvassák, úgy sem értik, és hogy a tisztáknak minden tiszta!

* * *

Az egymásután következően megjelenő cikkekből azt kell következtetnem, hogy tendenciózusan jelennek meg érdekes elmefuttatások. Tiszta szín igazságok, ilyen virágokkal telve: „A túlvilági boldogságba vetett hit, csak malaszt, mit a papok se hisznek és nem hittek soha“ majd máskor: „De hát mi az Isten? . . . Kétségtelen, hogy ez nem olyan fényes, nem olyan pompás, mint a vallás atyaistene, de Isten ez is, sőt ez az igazi Isten, s imádása jobban illik a huszadik század embereihez, mint az antropomorfizált Isten hármasszemélyi kultusza“ . . . Nem akarok én itt vitatkozni, az ily fajta virágok illatozását ott hagyom a kertészének, de védeni tudom azt az önérzetes embert, ki az ily mutatószámot a megfelelő jelzővel küldi vissza, lévén az (pardon a XX. század újdonsült istenének) pap.

* * *

Nyiregyházán is lesznek már valahára hivatásos mentők, ha ugyan vissza nem utasítatik az önként ajánlkozó, ki a kiképzést szakszerűen elvégezné. Életre való gondolat, s még életrevalóbb lenne a kivitele, főképp ha ily szépen haladnak taligásaink a gyorsajtás fokozásában. Szegény taligásaink! Oda van a régi

dolgai. Fenti vádakát súlyosbította még az is, hogy bebizonyosodott, hogy Hősfi gyávaságán kívül még csal is, amennyiben távoli falvakban őrnagynak adja ki magát, a lakosságot zsarolta és a szép nemnek egész táborát hozta magával.

Szerencsen a róm. kath. papnál boroztak a tiszték midőn a fővezér parancsából egy strázsamester letartóztatta Hősfit, kit a Szirmay kastély pincéjébe zártak.

Görgey ellovagolt, az őrszemeket megvizsgáló. Ezen idő alatt a parancsnokságot őcsce *Görgey Armin* ezredes vette át, ki a fogoly tiszt könyörgésére azt másnap reggeli öt óráig elengedte.

A főparancsnok visszajött és ismét azonnal elfogatta Hősfit.

A vele levő katonaság tisztikarából, egy század Hunyady huszár, szekeresek dögészek és auditorok, bíróságot alakított, mely Hősfit halálra ítélte.

Másnap *Apáthy* auditor (jászberényi ügyvéd) és *Grósz* főszámvevő szokás szerint háromszor kértek kegyelmet Hősfiért. Görgey mindháromszor így válaszolt:

— „Egy ily gyáva, poltron ember, ki a honvédekra szégyent és gyalázatot hozott nem érdemel más, mint puskaport és golyót!“

Reggel hat órakor — nem lévén gyalogság — egy szakasz Hunyady huszár lötte föbe . . .

Későbbi időben agyonlövete helyéről, hol eltemették, kiásták holttestét és a szerencsi kálvinista templom mellett helyezték örök nyugalomra.

(Folyt. köv.)

mulatságuk, a „kossuth téri“ carussó játék; mit tegyenek unalmokban? ott-hagyják gazdátlanul a taligákat s mennek bölcsességet szívni a „Kis-Korona“ . . . kapuja alá. Mit csodálkozol hát polgártárs a gyors hajtáson, a még gyorsabb kanyarulásokon, hát nem tudod, hogy nemcsak a benzinnel van ereje!?

De elég is lesz ez egyelőre, menjünk a jégpályára, és élvezzük a felvigyázó legkevésbé sem szalonképes, fizetett gorombáskodásait.

E.

Iparos világ.

Kögyülés helyett értekezlet. A múlt vasárnapra kögyülést hívott össze a „Nyiregyházi építő-iparosok szövetsége“, melyre a központ nevében Farkas Elek igazgató jött le előadást tartani. Kevesen, azaz, hogy nem az alapszabályok elő írta számban jelentek meg a tagok, így a gyűlés értekezletté alakult át. Farkas Elek értékes előadást tartott az ipartörvény revíziójáról, a munkásbiztosítási novelláról és egy oly tárgyról, mely szorosabban véve érinti Nyiregyháza iparosságát.

Ismertette a „Magyar építőmesterek Anyagtermelő és Elárúsító Szövetkezetének“ szervezetét, s igen ajánlatosan tartaná, ha Nyiregyházán is létesítenének hasonló szövetkezetet. A jelenvoltak pártolták az eszmét, s a hangulatból ítélve a holnapi (19-i) kögyülés ilyen értelemben fog is határozni.

A holnapi gyűlés tárgysorozata ezenkívül ez. 1. Elnöki és végrehajtó-bizottsági jelentés. 2. Az 1910. évi zárszámadás megvizsgálása és a felmentvény megadása. 3. Az 1911. évi költségelőirányzat felett határozat hozatal. 4. Elnök, 2 alelnök, pénztárnok, ellenőr, 3 számvizsgáló és 10 végrehajtó-bizottsági tag választása az 1911. évre. 5. A Magyar Építőiparosok Orsz. szövetségébe 1 kögyülési kiküldött választása. 6. Esetleges indítványok.

Védőmesterek alkonya. Nálunk is virágozik, nem kis mértékben, az az, ipar, mely legszebben hirdeti az ipar — szabadságát. Boldog, boldogtalan vállalhat építkezést, csak az kell hogy egy képesített iparos odaadja neki a nevét. Vagy is annak *nevében* megy a szerződés, de asztán többet oda sem néz, hogy mint folyik a munka.

Emiatt sok szerencsétlenség, baj történt már, amit a bíróság megunt, s most közjünk üttött az ilyen kepen visszaélést elkövetőknek.

Kimondta, hogy „az iparosnak csak az áll jogában, hogy az elvállalt munkát vagy a saját hatáskörében elvégzi, vagy alkalmazottjával elvégzetteti, esetleg alvállalatba adja azt önálló, iparosnak, de nem szabad az iparosnak az általa elvállalt munkát egy olyan egyénnek kiadni, kiről tudja, hogy azt csak iparkihágás elkövetése mellett fogja elvégezhetni. Ily esetben ugyanis a jogosított iparos a hatóságot félrevezeti és a kihágás elkövetését elősegíti, illetve lehetővé teszi.

Összebb húzódik a kör! Az „Ipartestületi Hitelszövetkezet“-nél annyi sérelmet szenvedett iparosok erős mozgalma az első célt már elérte. Küzdelmük jogos és helyes voltát az ez ügyben legirányadóbb helyeken elismerték. Kiviláglik ez a debreceni kamara átiratából, melyet az Ipartestülethez küldött.

Ebben a kamara kérdést intéz, hogy 14536 korona hiány honnan ered?

Kérdi pedig ezt azért, mert a központ olyan értesítést küldött a kamarának, mely szerint az „Ipartestületi Hitelszövetkezet“ felszámolás vesztélye előtt áll. Tehát mégis csak komoly a baj! Hiában szépítgetik az értekeltek! S mégis csak viselik a következményeket a hibásak.

Viselik annál inkább, mert a 88 zugolódó kis iparos rendkívüli kögyülést hivatott egybe, melyen a pártosságáért följelentett Gráff Ignác helyett egy nem lekenyerezett, erélyes központi fő hivatalnok jelenik meg, hogy rövidesen befejezzék az eljárást, s a felelősséget áthárítsák azokra, kik könyelműségükkel bajba sodorták a kis embereket. (Az 1909. évi igazgatóság és Gráff Ignác ellenőr hanyagsága.)

Egy kis elevenség.

— Városi közgyűlés. —

Mint rendesen, tegnap is nehezen indult neki a közgyűlés a tárgysorozatnak: csak az előadók szava hallatszott, s a sok városatya csak bólogatott reá.

A téglagyár kérdésénél azonban már belemelegedtek a vitába s egymásután emelkedtek szólásra, hogy végül is a tanácsi előterjesztés győzzön. Eszerint Vértés keramikust bízzák meg az előzetes munkálatok végzésével 2500 koronáért, azután pedig 250—280 ezer koronáért felállítják a gyárat. Marschalkó Lajos, Nagy Elek, Vadász Leó, Kéry József szólottak hozzá a tárgyhoz több kisebb-nagyobb kifogást emelve haszlatlanul.

Egy pillanatra leült a zaj, hogy annál jobban kitörjön egy bérlet kérdésénél, Déry P. Pál azt kérte, hogy az általa bérelt földterülethez még 10 holdat adjanak hozzá, ha majd, a Marschalkó Lajos bérlete lejár, az ő bérletéből olyan áron amilyennel majd a jövő bérlő ki venné.

Most jött a hadd-el-hadd! A térképtől a tyukig mindent felszínre vetett a vita; Marschalkó összejördült Balla tanácsossal. Ez a polgármester védelmét kérte. Felszólaltak Imre János, Vadász Leó dr. Kovács István, Bodnár István, Májerszky Béla (néhányik többször is) míg aztán megegyeztek egy bizottság kiküldésében melynek tagjai lesznek: Jánószky Endre, Klár Gusztáv, Liptay Jenő, Paulussz Márton és Szikszay Sándor, s melynek hivatása lesz meg állapítani: nem veszít-e értékéből a jelenlegi Marschalkó-féle bérlet, ha a 20—25 holdat kihasítják.

Ez a parázs kis szó csata elernyesztette a harci készséget, utána már simán folyt tovább a tárgyalás. Még így is 5 óra eltelt, mire a közgyűlést a polgármester berekeszthette, miután előb Trak Géza tanácsosnak a népszámlálási munkálatok buzgó teljesítéséért jegyzőkönyvi köszönőtet szavaztak.

Örvendetesen kell megállapítani, hogy ezáltal nem 10—15-en hanem mintegy 45—50-en voltak jelen. Kevés még ez is, de — haladás!

MUSCHONG-BUZIASFÜROD
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ

BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványvíz

ÜDÍT GYÓGYIT. ÜDÍT GYÓGYIT
Vese- és hólyagtajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

ORVOS LAG AJÁNLVA.
Főlerakat:

Wassermann Sámuel

fűszerkereskedésben
Nyiregyháza.
Telefon szám 121. 16—52—7

Kifogyhatatlan rovat.

Kivilágos kivirradtig . . . !
Minden farsangon akadnak, kik hivatalosan és hajszálpontossággal megállapítják, hogy a — farsang, a tánc már csödbe jutott. Hogy ma már nincs jó kedv, nincs hangulat, s csak a hagyomány fenntartásáért rendeznek vérszegény mulatságokat. Csak abban térnek el, hogy mik az okok? Egyik szerint a gazdasági pangás, mások szerint az ötletnélküli rendezés, ismét más bölcső a fiataliságot vádolja, s elfeledi, hogy csak azért tetszett unalmasnak, élénkség nélkülinek az estély, mert ő maga nem találta jól magát.

Saját szemüvegén keresztül nézett végig mindent, s azt hitte, hogy ha már ő úgy van

vele, hogy unatkozik: más is hasonlóan. Ez pedig így volt mindig.

Akinek nem jutott osztály részeül a kellemes multság: szidta, mint a bokrot, a farsangot is, rendezőket is, fiukat, lányokat. Ellenben, aki *ugyanakkor* kivette részét a jókedvből: el volt ragadtatva még a borfiu vagy ételhordó kedvességétől is.

Ne bíráljasson, elmékedjék hát a begyöpösödött komolykodás, hanem kérdezze meg akármelyik bájos lánykát valamelyik multságon: hogy tetszik? Amit aztán az felel, az lesz az igaz, nem az íróasztalnál leszűrt megállapodás.

Mindig voltak egy-egy multságának szidói, de dicsérői is, akiknek jelszavuk nem az volt: „ah menjünk már aludni!” hanem hogy: „kivilágos kivirradtig!”

S ilyenkor mindjárt felmentették a Farsang urat a csödeljárás alól. Nem kellett kedves nejére irni az üzletet.

Harcosok és suttyomberkiek.

Papir, kard csörtetés, *mozsárágyu* puffogás zajlik a szabadkőműves csalitokban. Össze-vissza hadakoznak, hogy vajjon *csendben*, *sajtalanul*, avagy *nyíltan* menjenek-e neki fejjel a fennálló társadalmi rendnek?

A „Kelet” hasábján folyó vitába bele szólt a „Szabolcs” páholy *nevében* Hoffmann Móricz dr. is, és a „*harcos szabadkőműveséget*” hirdeti. Vagyis: kimélet nélkül törni neki minden szent hagyománynak, fűződjék az valláshoz, hazához vagy bármihez.

Hogy a „Szabolcs” □ nagyon harcoss, ezt tudjuk. Egészen befurakodott a társadalomba, kisajátította a szabad liceumot, becsempészte embereit a szociológiai előadásokra. külön lapot ad ki, mely Istentagadó elvekkkel igyekszik megfontani a közszellemet.

Kell-e jobb bizonyosság hogy mi a szabadkőművesek célja, mint egy-egy „kebelbeli” előadása? Nem! Még a legcsökönyösebb közöny is főlháborodik, hogy lehet így gondolkodni, S még hozzá ezt merészen szemébe is vágni a közönségnek!?

A most vitatkozó szabadkőművesek kölesőnösen rántják le egymásról a leplet. Nem veszik észre, hogy egy huron pendülnek, s a „harcos” is suttyomberkive lesz, *mihelyt* rajta ütnek, s a „suttyomberki” is harcoss, *mig* rajta nem ütnek.

Az a legérdekesebb a dologban, hogy most kapnak bajba, mikor egyéb dolguk is volna: az oly nagy szeretettel hangoztatott jótékonyság gyakorlása, melynek most volna legfőbb ideje. No de ez amúgy is csak — köpenyeg.

Omár.

Mikor fagy.

Fázni is rossz, éhezni is rossz, de mikor a kettő együtt jelentkezik! az már a nyomorok nyomora. A szegény embert pedig a mostani fagy idején egyként látogatja mindkettő. Hívás nélkül kopogtat be, s mint minden alkalmatlan vendég: nem akar távozni. Nem is tudja a meglátogatott mihez kezdjen.?

Ha asztán a szegény ember egy kis pénzre tesz szert: még nagyobb zavarba jön. Fát-e, vagy kenyert?! S legtöbbször oda lyukad ki, hogy ama bizonyos cigány „szalonna-piritási” elméletét kissé változtatva, — pálinkázik. Egy kis belső meleghez is jut, s (azt hiszi) éhségét is csillapította. S így szerez magának még harmadik bajt is.

Még, aki nem minden pénz híján szűkölködik (a köznépből kivált) annak egészsége is nagy veszedelemben forog. Ha már befűtött, de hogy szellőztetne, de hogy engedné ki a meleget. Keservesen szerezte meg! A fűledt levegő aztán elkészíti a szervezetét, hogy csak jönni kell a tavaszi betegségeknek, s áldozatát viheti is. Aki így gondolkodik, semminél sem különb az egyszeri fősvény özvegyszonynál, ki egy izben télidején behívatta a szobalányát:

— Gyere fiam, vágd le ennek a macskának a farkát, mert igen hosszan megy ki az ajtón és sok hideg jön be!

Kiadó lakások.

Ritkán látni annyi kicédulázott házat, mint most. Minden második lakás (legalább is minden második) azzal kínálhatja magát, hogy ő kiadó. Csak tessék besétálni.

Azt hinné az ember, hogy nálunk lakás bőség van, pedig éppen ellenkezőleg áll a dolog. Kevés a jó — sőt a rossz lakás is, és ettől megnő a háziurak taraja. Nyakra-főre emelik a béreket, mintha nem is Nyiregyházán, hanem valahol Budapesten lennének.

A szegény lakó mittevő legyen? Kis jövedelméből nem képes a túl magas árat megadni: elindul vándoruttra. Nyakába veszi a varost, innen ki, oda be, de sehol se nem akad megfelelő lakásra.

Az időből azonban mindinkább kifogy, végre szorul a csizma: kivesz egy, az előbbinél is drágább lakást, csak hogy ne maradjon az utcán. Fizeti ezenkívül a költözködést, károsodik a butorok rongálásával, s végeredményben még *odább* van, mint a mádi „szociológus”

Erre számít a sok hazbér emelő. Gondolja: ha megmarad a lakó: többet kap. Ha nem marad: jön egy új lakó (az holtbizonyos)! — s úgy is többet kap.

Ez bizony nagy baj, de hát — várjunk csak a hatósági téglagyárra. Az megszabadít a háziurak kényetétől . . . Ha — igaz!?

TANÜGY.

Kalap az iskolában. A „Szabolcs” febr. 4-iki számában megirtuk, hogy Schwartz Győző dombrádi izraelita tanítót két iskolaszéki tag az iskolában molesztálta azért, mert levétette a gyerekekkel a kalapot. Az iskolaszék ebben az ügyben vizsgálatot tartott, melynek az lett az eredménye, hogy a két iskolaszéki tag megkövette a tanítót.

Eddig rendben volna a dolog. Csakhogy ezenkívül azt is elvégezte az iskolaszék, hogy a tanító ezután is köteles tűrni azt, hogy feltett kalapban üljenek a tanítványok az iskolában. Tehát az állatkák, sebhelyek, ótvarok takarói ezután is takarni fogják Dombrád szégyenét. Fűtött terebben, az orrok hegyéig mélyedő kalapban tanulnak a dombrádi izraelita iskolában vagy azért, hogy a tudomány ki ne párologjon a nebulók fejéből, vagy azért, hogy a világosság és levegő hozzájuk ne férhessen. Így uralkodnak a dombrádi vaskalaposok, egyszerűen 32 Gessler kalapot szegezve a tanító szemének, míg fel nem harsan egy civilizáltabb kor nótája:

„Kalapod szemedbe vágom”

A *miniszter és a tanító özvegyek.* A vall, és közokt. miniszter 25 koronát utalványozott Szánthó Sándorné dombrádi tanító özvegynek, míg Kocsis Gáborné, Kozsár Ferenczné, Ajtay Józsefné, Valent Pálné, Magyar Istvánné és Peknyó Györgyné tanító özvegyeknek 30—30 koronát. Sovány segítség, de több a semminél.

Polgári leányiskolánk növendékei az idén a Tátrába rendezik tanulmány utjokat.

A tantestület igen okosan már most megállapította a kirándulás idejét és tervét, hogy a szegényebb szülők is félrerakhassák az utra valót A kirándulás június 1, 2, 3 ikán lesz. Májusban Adorján Ferenczné tanárnő Dombrádra fogja vezetni az első osztály növendékeit a Tisza folyó e községben lévő védőműveinek megsemmisítésére.

A „*minimax*” *tűzvédelmi eszközt*, melylyel a külföld legtöbb iskolája már fel van szerelve, a kir. tanfelügyelőség melegen ajánlja az iskolafentartók figyelmébe. A magyar minimax gyár r. t. (Budapest VII. Kertész-u. 43.) árjegyzéke szerint a legolcsóbb minimax 66 koronába kerül. Közlebbi adatok a kir. tanfelügyelőségen megtudhatók.

Ófehértón a pálinka ivás nem hogy csökkenne, sőt rohamosan emelkedik. A 2000 lelket számláló községben a már meglevő 8 italméréshez most még egy korcsma számára akarnak engedélyt kicsikarni a megyei törvényhatósági

Telefon 129.

A legújabb női ruhadíszek a legnagyobb választékban kaphatók:

Kohn Ignácz
női és férfi-divat üzletében.

bizottság legközelebbi ülésén. Jó lesz, ha a bizottsági tagok résen lesznek és törvényadta joguknál logva Ófehértó községet megállítják azon a lejtőn amelyre lépett. Különben hiába van iskola, hiába az ismeretterjesztő felolvasások és hiába prédikálnak a papok, a nép tovább zülk és még butább lesz.

SZULTÁN
BOR ÉS DÚS
LITHION
FORRÁS

KIVÁLÓ
VEGYŐSSZETÉTELŰ

Kapható Nyiregyházán:
Hibján Sámuel Utóda és Hoffmann Adolf
cégeknél.

Hirek.

Naptár.

Február.

- 18. Izr. Nőegylet estélye (Korona.)
- 19. Iparos ifjak álarcos bálja (Korona.)
- 19. Vallásos estély (Gimnázium.)
- 23. Birósági estély.
- 25. Sámuel fele polg. leányiskola gyermekhangversenye (Nyirbátor.)
- 26. Gör. kath. egyház mulatsága (Gáva.)
- 26. Városi dalárda vigestélye (Korona.)
- 25. Leányegyesület tombola-estélye (Korona.)
- 28. Ipartestületi táncmulatság (Korona.)

— **Személyi hir.** Vay Tibor gróf főispán és Mikecz Dezső alispán a vármegyét érdeklő fontos ügyben Budapestre utaztak.

— **Eljegyzés.** László Zoltán nyiregyházi ref. tanító, László Gyula nagybákai ref. tanító, tanítóegyesületi elnök fia jegyet váltott Lengyel Juliskával, Lengyel József szabolcsvármegyei kir. segédtanfelügyelő bájos leányával.

— **Aranylakodalom.** Ritka szép ünnepség színhelye volt múlt vasárnap Zsurk község. Bálint Mihály képv. test. tag, presbiter úte aranylakodalomát feleségével Z. Pócsik Veronával. A házaspárt, Valádi Mátyás ref. lelkész üdvözölte, azután vig lakoma következett.

— **Csalás.** Az idén a takarmány répamag ára örvendetes módon igen jutányos, ugyszólván a tavalyi áraknak harmadrészeért kapható a legmegbízhatóbb minőségben is. Dacára ennek — mint értesülünk — sok ismétlődő vidéki kereskedőnek Morvaországból, Bisenzből szállítanak csekély értékű répamagot. Köztudomásu, hogy ott Oroszországból került csiraképtelen maggal keverik a jó csiraképes répamagot és ezen keveréket eladják kereskedőinknek, kik ugy látszik nem ismerik e dolgot. Akik tehát meg akarják magukat kimélni a későbbi nagy kellemetlenségektől, saját érdekükben cselekszenek, ha a nekik Bisenzből szállított répamagot, mielőtt elhasználnák, alapos csirázási próbának vetik alá.

— **Az utolsó bál.** A nyiregyházi Ipartestület 1911. évi február hó 28-án farsang utolsó napján a „Korona”-szálló nagytermében, méltóságos gróf Vay Tibor, dr. Meskó László, Kállay András, nagys. Mikecz Dezső, Májerszky Béla, Somogyi Gyula, Hudák Károly, dr. Pröhle Vilmos és dr. Szabó László urak védnöksége alatt az „Elaggott iparosok és özvegyek segítő alapja” javára világpostával egybekötött zártkörű farsangi táncestélyt rendez. Belépti díj: Személyjegy 2 kor., Családjegy 5 kor. Kezdeté este 8 órakor. A rendező-bizottság élén: Prok Pál, ipartestületi elnök. Mótvyay János, ipartestületi jegyző. Bencs Kálmán, dr. vigalmi biz. elnök. Garay Kálmán,

vigalmi biz. jegyző. Barzó György, ipartestületi pénztárnok és Major István ipartestületi ellenőr állanak.

— **Köszönetyilvánítás.** A nyiregyházi takarékpénztár egyesület igazgatósága 50 koronát adományozott a rendőri önszegélyző egyletnek, melyért ezuton is köszönetet mondok. Nyiregyháza, 1911. febr. 17-én Kertész Bertalan egyleti igazgató.

— **Még nincs püspök.** E hó 14-én kellett volna megválasztani a tiszai ág. ev. egyházkerület új püspökét, de a szavazás nem vezetett eredményre, mert a leadott 367 szavazatból Geduly Henrik 115-öt, Terray Gyula 83-at, Gyürky Pál 70-et, Materny Lajos 40-et, Korbély Geza 31-et, Thuróczy Pál 2-t kapott, 26 szavazat pedig érvénytelen. Az új választás határideje március 24.

— **Az angol nyelv.** A csütörtöki szabad liceumon érdekes parbeszéd folyt le. Két angol hölgy jött be nagy kalappal, előadás közben. Vietórisz József dr. mindenáron tudtul akarta adni nekik, hogy a kalapokat le kell vetni, de akárkihez fordult, nem tudták megmondani, hogy kell kifejezni angolul: „le a kalappal!”

Végre egy tekintélyes orvost kérdezett meg: — Nem tudod, hogy mondják angolul le a kalappal!?

— Hands off! feleli mosolyogva a kérdező.

— **Az „Uránia”** — nálunk. Szerdán és csütörtökön az „Apolló” színházban kiváló előadásokban lesz része közönségünknek. A budapesti Uránia színház jön le vendégszerepelni, hogy bemutassa a dicső 48-as szabadságharc történetét. A három felvonás alatt 224 vetített és mozgó fénykép gyönyörködteti majd a szemlélőt. A darab szerzője: Vágó Béla festőművész maga fogja fel olvasni művét; s hogy az előadás minden igényt kifog elégiteni: biztosítja az „Apolló” elsőrendű: gépei és ügyes rendezése. Számozott jegyeket előre válthatni a Ferencfele könykereskedésben. Az előadás kezdete 1/29. Hölgyek csak kalap nélkül jelenhetnek meg.

— **Sok hü-hó semmiért!** Az előjáróság már közhírré tette, hogy a márciusi vásár az új vásártéren lesz. Most kislült, hogy mást gondoltak, s mégis csak a régi vásártéren lesz a vásár. Minek volt akkor a nagy sietség? Ilyen körülmények között még minderre ráértek volna idejen.

— **Földis-verseny.** Ilyen is lesz a leányegyesület 25-i batyus tombola estélyén. Lesz hát keletjük a fésülő nőknek és — divatárunknak. Már előre látjuk, hogy milyen válogatott izléssel lesznek földiszítve a bodor fűrtös leányfejek. Az egyszerű szallagtól a repülőgépig, sőt stilizált kávé-ibrikekig minden képviselve lesz, csak a díjat el ne vigye más. Személyjegy 2 korona. Kispáholy 6 kor., Nagypáholy 10 korona lesz a nagyszabású táncesten.

— **Vörös Misi elment.** A klaszikus zenét szerető közönségünk nagy élvezettől van megfosztva. A „Pannonia” jeles cigánya, Vörös Misi, ki oly mesterien adta elő zenekarával a legnehezebb, legművészibb klasszikus darabokat, visszament Pestre. Ez veszteség a városra, de hát a pestiek már nagyon nélkülözték Vöröst, s ez irányadóbb, mint a mi közönségünk. Remélhetőleg még fogjuk látni és — ami fő! — hallani.

— **Birkózás.** Holnap lesz Debreczenben az országos birkózó verseny melyen 14 díjat osztanak ki. Tudtunkkal a Ny. T. V. E. nem nevezett be senkit, amit az utóbbi idők eredményei után nem vártunk.

— **A Dalegylet Vigestélye.** A Nyiregyházi Városi Dalegylet a farsang utolsó vasárnapján, f. hó 26-án vigestélyt rendez táncal egybekötve a Korona-szálló disztermében. A Dalegylet már hetek óta lázasan készülődik a nagy napra, valamint a jól megválogatott szereplők is műsoruk legjavával készülnek a vidámság versenyére. A Dalegylet tagjai szorgalmasan látogatják a próbákat és lelkesedéssel vívják az előcsatározásokat. A műsort a jövő számunkban közöljük.

— **A Fényos szakálla.** Fényes Samunak a Kereskedők és Gazdák köre pénteki felolvasójának nagy a szakálla. Egy ismerőse évődve azt kérdi tőle egyszer:

— Te Samu! Hol tartod te éjjel a szakálladat, a paplan alatt, vagy fölött?

— Biz én nem tudom.

Egy hét mulva ismét találkozunk. Fényes egyenesen ismerősének megy s mókásan szidni kezdi:

— Az ördög vigyen el! Soha eszembe nem jutott a szakállam, s most amióta találkoztunk, folyton azon töprengök, hogy mi történik a szakállammal, mikor alszom?

— **Gyermekek művészete.** Kedves estét rendez e hó 25-én a nyirbátori Sámuel-féle nyilvános magán polgári leányiskola a városi szálló nagytermében. Gyermekhangversenyt rendez növendékei közreműködésével. Négy kis színdarab szerepel a műsoron s a legnagyobb vonzó erő az lesz, hogy a szereplők csupa iskolás leányka. „Kis leány az erdőn” (tündérajáték), „Vallatás az iskolában” (színmű), „A nagyravágyás büntetése” (daljáték) és „Dr. Gyogykuthy Elvira med. univ.” (bohókás jelenetek)-ben lépnek föl a kis művészek, s hogy az ő bájos alakításukat vegig nézni nagyobb mulatság lesz, mint valami csapnivaló rossz színész társaságot: az ketsegtelen. Kezdeté este 8 órakor. Személyjegy 2 K., gyermekeknek 1 K.

— **A villa tolvajok.** Múlt év decemberében sok szöbeszédre, gyanúsításra adott okot a Beniczky Kálmán és Éles László himeskerti villájának feltörese. A rendőrség megindította a nyomozást és elfogta a két tettest: egy nyiregyházi lakatos és egy somogyi illetőségű asztalos segéd, Szántó Sandor személyében kit Pilisen fogtak el. Mindkettő az ügyésszénél melegedik.

— **„Elevon Ujság”** lesz az izr. nőegylet ma esti mulatságának egyik legkiemelkedőbb pontja. Városunk több jeles tollforgatója állította egybe, míg az elmondásra a legszebb hölgyek és azok kivül férfiak vállalkoztak. Az est ez évad legötletesebbjének, legsikerültebbjének ígérkezik.

— **Uj részvénytársaság.** Propper Samu nyiregyházi cementáru gyára részvénytársasággá alakult át, melynek ügyvezető igazgatójává Kéry Józsefet választották meg. Igazgatósági elnök Propper Samu, igazgatósági tagok: Meskó Elek, Haas Ignác, Klár Gusztav, Propper Ödön.

— **Vallásos-estély.** A helybeli evang. Templom-egyesület e hó 19-én, vasárnap este 6 órakor tartja ezidei harmadik estélyét és pedig ezuttal a gymnasium disztermében, a következő műsossal: 1. Közének. 2. Szavalat: Dr. Vietórisz József tanár. 3. Felolvasás az Uj-testamentumról, vetített képekkel. Geduly Henrik lelkész. 4. Gymnasiumi dalkör éneke. 5. Szavalat: Veczán András. 6. Záróima: Ligeti Ede segédlelkész. 7. Közének. A szokasos offertórium a Templom-egyesület céljaira fordítatik. — Közi: Paulik lelkész-elnök.

— **A Kisvárdai Kaszinó** e hó 16-i zártkörű estélye a legfenyesebben sikerült. A szereplő Fényes Annuskát, Vajda Ilonkát és Ferenczy Károlyt, valósággal elhalmozták ovatiókkal. Az est művészi színvonalát, előkelő hangulatát irigyelhetjük még mi is, kik pedig olyan kicsiszolt „kultur” város vagyunk.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Amint értesülünk, Szabolcsvármegye törvényhatósági bizottsága a jövő (március) hó 7-én rendkívüli közgyűlést tart.

— **Mulatság Gáván.** A gávai görög katolikus egyház, iskolája felszerelése javára e hó 26-án táncmulatságot rendez a polgári vendéglő termében. A siker érdekében nagyszamu, buzgó rendezőség fáradozik, s az előjelek szerint az el sem marad.

— **Szabad liceum.** Csütörtök este Hoffmann Mór dr. ügyvéd és Klekner Károly dr. kórházi orvos tartottak előadást a gimnázium disztermében.

— **Sárga lilium.** Az összes vidéki színpadok megkerülésevel hozza színre holnap Zilahy a „Sárga lilium”-ot, Bíró Lajos darabját. A főszerepet: Judithó, Vajda Ilonka játssza. Hogy ily nagy és nehéz művészi feladatot bíztak reá, csak amellet szól, hogy tehetsége napról-napra fejlődik s már is oly magaslaton van, mely képessé teszi őt az ily szerepekre. Ugy tudjuk, hogy legközelebbi átrándulásakor nálunk is bemutatja Zilahy a „Sarga lilium”-ot.

— **Elvesztett egy — koronásnál alig nagyobb — kettős fedelű női aranyóra.** Mindkét fedel vörös emailal van bevonva, körül igaz gyöngyökkel. Egyik fedelen gyémántokból kirakott patkó alak van. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül a rendőrségen.

— **Árlejtési eredmény.** A debrecen — ungvári állami közut fényeslitkei szakaszának építési munkáira vonatkozó árlejtésen a legolcsóbb ajánlattevő Katsmarik Ferencz nyiregyházi lakos volt. Döntés végett az összes iratokat a kereskedelemügyi miniszterhez terjesztették föl.

— Oláh Rudi hangversenye. Grósz Ódón a „Pannónia” kávésa csak nem fogy ki az ötletekből, mellyel a közönségnek kedveskedik. Vörös Misi után most Oláh Rudit hozta le, ki az országos cigány versenyen az arany érmet nyerte, s ki már, ma este megkezdte művészi hangversenyeit. Felhívjuk reá a közönség figyelmét.

— Görgényé naplója és Az Est. Az Est, amely még alig esztendősz fennállása óta máris az egész magyar olvasó közönség legkedvesebb, legelterjedtebb sajtó orgánuma lett, megszerezte Görgény Arturné eddig ismeretlen, kiadatlan emlékiratait és folytatásokban közli e nagyszerű, kiváló asszonynak, a 48—49-iki szabadságharc lángelméjű tábornoka élettársának ama feljegyzéseit, amelyek a nagy magyar nemzeti epepeia eseményeire vonatkoznak.

Aki tudja, hogy a nagy nyugati nemzetekkel szemben a mi irodalmunk és történetírásunk milyen rettenetesen szegény, éppen memoárok dolgában, az teljes mértékben méltányolni tudja, hogy eddigi koszorujába milyen értékes új levelet fűzött most *Az Est* amikor megmutatja, hogy a napi muló szenzációk és a fürge hírszolgálat mellett egyformán néz a jelenbe, jövőbe és múltba, kiásván a múltból olyan kincseket, amelyek az egész magyar szellemet teszik gazdagabbá.

— A boszniai erdősegek fakitermelésére vonatkozólag az ottani kormányzás ajánlati tárgyalást hirdet. Határidő: 1911. május 22. Feltételek a kamaránál mezekekinthetők.

— Az Apolló-színház e heti műsora a szokott gondtal és változatossággal van összeállítva. A műsor „slágere” *Catilina!* Nagy történelmi színmű. Ciceró idejéből. Eredei természetes színtereken játsszák a legnagyobb olasz színművészek. A darab 6 szakaszból áll, korhűsége utólrhetetlen. Látható lesz ezenkívül a *Tarneszi szakadékok* mesés panorámáj. A *mozgófénykép ujság* legújabb száma. Nehány kitűnő kacagtató ujdonság, közte egy pompás bohózat, *Házasodjunk!* címmel, mely a nézőkből könnyeket csal ki. Előadások mint rendszeren.

— Kitüntetett cseléd. Molnár István kocsist, hűséges szolgálatáért a földmivelésügyi miniszter 100 koronával és elismerő oklevéllel tüntette ki. A jutalmat Mezőssy László főszolgabíró adta át buzdító beszéd mellett. Elek László földbirtokos, Molnár gazdája, külön ünneplésben fogja részesíteni az érdemes öreget.

— A debreceni felső kereskedelmi iskola igazgatója felkéri mindazokat, akik ezen iskolában tettek érettségét, hogy jelenlegi foglalkozásukról, állásukról őt mielőbb értesítsék. Akik időközben nevüket megmagyarosították, mostani nevükkel együtt eredeti nevüket is megírni sziveskedjenek.

— Siketnémák felvétele. A siketnémák 8 osztályu ungvári intézetében 20 tanulót vesznek fel. A szegény gyermekek díjtalan elhelyezést nyernek. Felvilágosítást ad az intézet igazgatósága.

— Szamosvölgyi vasut igazgatósága szükségleteire u. m. faipari, üvegáru, bőrneműek, rugyantaárak, olaj és zsirneműek, kefekötő árak, szerszámok és eszközök szállítására ajánlati versenytárgyalást irt ki. Feltételek a debreczeni kereskedelmi és iparkamaránál betekintheők.

— Jóváhagyás. A belügyminiszter jóváhagyta a Pütrgyi gazdakör és olvasó egylet alapszabályait.

— „Igaz” bukás. Egy kereskedő áll az üzlete előtt. Arra megy két hölgy, állandó vevői. Illedelmes köszönés után megállítja őket s így szól:

— Nagysád kérem! Most tessék vásárolni valamit. Minden olcsóbb, mert — meg fogok bukni.

(2 hét múlva az üzlet . . . zárva.)

Mindenféle nyomtatványolcsó, szép és modern kivitelben a leggyorsabban készül Jóna Elek czégnél. . .

CSARNOK.

Elza.

Irta: Molnár Emil.

A fényesen berendezett szalonban örületesen bosztonoznak a párok. A zongorás már egy teljes óráig játssza a legújabb operett valcerjét. Már az izzadság csöppjei a zongora billentyűre hullanak és a „mester” kezei lesiklanak a csont facskákra. . . A koronák folytonosan hullanak a tányérba és játszani kell . . .

Csak én ülök egyedül a szoba egyik sarkában, a süppedő kerevetben. Elszántan iszom gyors egymásutánban a hét csillagos francia konyakot és mennél többet iszom, annál jobban száll agyamra a busulásnak az a melankolikus fajtája, amely kedvetlenné teszi az embert, eszébe juttatja szenvedéseit, fájdalmait és elkövetett bűneit. A vig mulatozás, a lehangolt zongorászó kellemetlen hangja mind hozzájárulnak a levertség fokozáshoz s az ital habzsolása szinte elengedhetetlen eszköz e különös állapot létrehozásához.

Az óra mégcsak tizenkettőt mutat s én már úgy érzem, mintha teljesen odavolnék. Így még sohasem éreztem magamat. Különös érzések vesznek rajtam erőt. Iszom rettenetesen, megdöglötlenül, tán sokkal többet, mint amennyit szabad volna. De se baj! Belekezdttem, folytatom . . .

A vendégek egyre jönnek . . . A lányok ujjongnak örömben . . . Mindegyikük várja a kedvencét . . .

Csak egy leány ül velem szemben szomorúan, lehangoltan. Meredten néz maga elé . . . A leányok egyre kérdezik, hogy miért busul, de ő nem reagál a kérdésre s csak ennyit felel:

— Hagyjatok békében . . .

A gazda szigorúan rászól:

— A kisasszonynak akár be sem kellett volna jönni a szalonba . . . Itt rontja a hangulatot . . . Erre nincs szükség! . . .

Én megsajnálom a leányt. Fölkelek helyemről és megveregetem a gazda vállát:

— Ne bánts a szegény leányt, öregem. Ki tudja mi bántja őt.

— De ez mégsem járja . . .

Hagyjuk . . . szóra sem érdemes . . . kérek egy konyakot . . .

Ez már használ. Az öreg maga siet előzékenyen és hozza a butító italt. Azt hirtelen megiszom és az Elza mellé ülök.

— Megengedi? — kérdelem.

A lány nem felel. — Én leülök.

— Kisasszony ne busuljon! Mosolyogjon rám!

— Ez lehetetlen — mondja meggyőződéssel Elza.

— Hát mi bántja? Mondja el szépen nekem, hiszen látja, hogy ma én is kutya hangulatban vagyok . . .

Amennyire csak bírtam a szemébe néztem, vártam, hogy öntse ki szíve bánatát. Megértette:

— Most éppen egy évre, hogy megtörtént . . . El futottam tőle . . . Ó Istenem! . . .

— Beszéljen!

— Eleinte csak besugók dolgoztak ellene, majd saját szememmel győződtem meg hűtlenségéről. Uram, képzelje a nővéremmel csalt meg engem Tibor, az én imádott férjem. A saját házamban . . . Én ebéd után a hintaszékbe ültem s ott elszundikáltam, míg a szomszéd szobában a nővérem zongorázott. Beethoven játszott . . . Tibor a zongorához támaszkodott és figyelte a játékot. Én alva bár de mégis hallottam a darabot . . . Egyszerre csak egy erős forte, néhány hamis hang . . . Tibor megcsókolta Margitot . . . Én megriadtam, de nem keltem föl helyemről . . . Amikor a kinos csöndet megtörte a folytatólagos zongorajáték, észrevétlenül fölkeltem, a japán függöny mögé rejtőztem és figyeltem . . . Néhány pecig nyugodtan játszott Margit, de Tibor megint közeledt és önfeledten nyakoncsókolta nővéremet . . . Ez a rettenetes csapás azt hittem rögtön agyon-sujt, nem tudtam beszélni és csak arra emlékszem, hogy ezt vágtam oda férjem fejéhez nagy

főlháborodásom: Cudar! Cudar! . . . Majd gyorsan pakkoltam és a legelső vonattal feljöttem a fővárosba. Nevelőnőnek ajánkoztam. Vártam napokig, hetekig, senkisésem érdeklődött utánam. A pénzem fogyott, a ruhám rongyolódott. Mit tegyek? . . . Az öngyilkosság gyávaság! . . . Megcsaltam Tibort! . . . Meg kellett tennem! . . . Elmi csak kell! . . .

— Elég, Elég! Mindent értek — mondottam.

A leány könnyei patakban omlottak a márványasztalra . . . A zongora még egyre szól, a párok eszeveszetten táncoltak . . .

Közgazdaság.

Mezőgazdaság jövedelmezőségének fokozása!

A cikória (katáng) gyökér beszállítása régen befejeződött s a termelők mindenütt arról győződtek meg, hogy ezen kereskedelmi növény minden tekintetben kielégítő, gyakran pedig meglepő jó hozamot biztosított.

Ennek bizonyítékául beszéljenek a számok: egy nagyjegőci, ungmegyei földbirtokos, ki mult 1910. évben kísérletezett először cikóriával 160 mm. felüli termést ér el magy. holdanként á 1200 öl s dacára annak, hogy a megmivelése — a termelés ismeretlen volta miatt — magas költséggel járt, mégis magy. holdanként K 274.92 fill. tiszta jövedelmet hozott.

Voltak ámbár még Szabolcs megyében is 140—160 mm-ás termés eredmények, a mi annál is örövendesebb tény, mivel a cikória cultura jövedelmezősége már 100—110 mm. termés mellett is eléggé be van bizonyítva.

Azonban voltak mindamellett oly területek is, a hol ezidén a termés esetleges mulasztások következtében a várt eredményt nem érte el igaz, hogy a kezdők ez idén legtöbb esetben már a vetésnél követtek el hibát, azonfelül nagy kárt okoztak az egerek is, mégis a csekélyebb hozam főokát abban kell keresni, hogy a fiatal növényzet nem lett idején megmunkálva, esetleg nem lett eléggé ritkítva, vagy gyomlálva, ennek következtében elgazosodott és nem egy esetben a pajor is elpusztította.

Egyes vidéken már tavaly jelentkezett a pajor (cserebogár) más vidéken pedig ez idén várható annak káros fellépése s hogy ez mily nagy kárt okozhat, azt minden gazda eléggé ismeri.

A legjobb és legalaposabb védekezés ellene, ha tavasszal a cserebogarat mindenfelé gondosan összefogdossuk, a talajban pedig legsikeresebben úgy irthatjuk, hogy „Kainit sőt” hintünk fel és azt alászántjuk.

A cikóriagyökér termelés szép hozama a honi mezőgazdaságra nagyon is ráfér, mert a nehéz megélhetési viszonyok, magas bér és nap-szám mellett, a gazdának is igyekeznie kell, hogy mezei termékeiért bevételeit fokozza.

A cikória termelés ezért mindig munkát és fáradságot meghalálaló — jól jövedelmező — s biztos bevételi forrásnak tekinthető.

Az 1910-iki termelési év tavasszal nagyon is nedves, nyáron pedig huzamosabb időn keresztül tul száraz volt; a cikória azonban mindennek dacára jól fejlődött, a mi azt bizonyítja, hogy a növény nagy ellenálló képességgel bír, az időjárás viszontagságait — sőt a jégverést is, anélkül, hogy kárt szenvedne — elviseli.

Hogy cikóriával jó eredményt biztosítsunk, ajánlatos a talajt már ősszel előkészíteni és a szükséges trágyát egyuttal jól alászántani. Ha azonban dohány után következne a cikória, akkor a trágyázásból — a talaj jól megmivelt volta miatt — eltekinthetünk, mert az ily földek hozama kiváló jó szokott lenni.

Ajánlatos továbbá az elgazosodott földeket tavasszal jól meghoronálni, míg a gyakori és mély szántás mellőzendő, mert a talaj nem csak hogy nagyon meglazulna, de téli nedves-ségéből is sokat veszítene.

A géppel való vetés előtt és után — a talajt hengerelni okvetlen szükséges, ép úgy a fiatal növényzet „Planet” egykereű kapával való munkálása is nagyon ajánlatos, mivel az ezen eszközzel nagyon korán és gyorsan végezhető és igen előnyös. — Az egyesülés szintén pontosan történjen és a mellett ne legyünk nagyon aggódók, mert minél nagyobb helye van a gyökérnek, annál jobban fejlődik.

Házlebontás miatt az összes raktáron levő áruk mélyen leszállított árakban árusítatnak **Stern Sándor** úri és női divatáru üzletében Pazonyi-u. 2. Szörme Muffok és Boákban nagy választék.

Elegendő fogat mellett és alkalmas, nem túl kötött talaj esetében a kiszántása ekével, melyhez külön szerkezetű kés is van, nagyon könnyen történik.

Még fel kell említenünk, hogy cukorrépa és burgonyának legjobb előveteménye a cikória.

Szerkesztői üzenetek.

Apropos. 1. Amiért valaki szép irodalommal foglalkozik, s e téren figyelembe veendő alkotásokkal lép elő, nem zárja ki azt, hogy hazafiatalan, vallástalan elveit meg ne bélyegezzük, mint roppant káros hatást. Sohase a személynek, hanem az elveknél szól ilyen tartalmu írásunk. 2. Épen, mert ismerjük a Kereskedők és Gazdák Köre tagjainak hazafiasságát, erkölcsös alapon álló voltát, figyelmeztettük, hogy milyen tanok hirdetésére adja oda nevét. Tehát támadásról szó sem lehetett. Sőt! Jóakarati!

Dénes. Nem közölhetjük. Az még csak kisebb hiba, hogy hosszú.

Eria. W. G. Sorát ejtjük.

Felelősszerkesztő és laptulajdonos
Hlatky Schlichter Gyula.

Fix fizetés és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem **300—600 K.** **Hecht Bankhoz** Részvénytársaság, Budapest Ferenciek-tere 6. szám.

Magyar, német nyelvben jártas jó aquiráló képességgel rendelkező **utazó azonnali belépésre** kerestetik. Román nyelvet tudó s ki **Szatmár, Szilágy és Szolnok-Doboka** megyékbe már be van vezetve: előnyben részesül.

Kimerítő ajánlatok **Harácsék Vilmos** utódai céghez Nagybányára intézendők.

**GYŐZÖTT A SÉLYPI PORTLAND,
KEVERT, VULKÁN-ROMÁNCZEMENT.**

FŐ-ELÁRUSÍTÓ **KLÁR ANDOR** CÉG **DEBRECZEN,**
PIACZ UTCZA 77. TELEFON: 445 sz.

Egy nagy úri
szánka jutányos
áron eladó
Czím a kiadóhivatalban.

Hirdetés.

**Bóni gyártelep és mezőgazdasági r. t.
Nyirbátor.**

Ajánlja legjobb minőségű gyártmányait:
Mosó szappan, Bóni szinszappan, Szegedi háziszappan, Debreczeni szappan. Kis üstön főzött 5 éves legjobb minőségű borpárlat. Kétszer tinomitott repceolaj étkezési célokra, égetésre és kenésre. Napraforgó olaj, Napraforgó táblaolaj, Repcefogácsa darabokban és megőrölve, Napraforgófogácsa darabokban és megőrölve. Finomitott szesz, Rum szesz. Denaturált szesz, Anizsos szesz, tinom buza és rozsliszt. 10-52-8

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb **Réthy-féle** **cukorkánál.**

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánczata van.

Ára 60 fillér.

Csak Réthy-félét fogadjunk el.

572-10-5

Előszobába

kiválóan alkalmas spiritusz-égő
kis kályha eladó.
A címet megadja a kiadóhivatal.

Minden jó gazdasszony próbálja meg a
PAPP-féle
pörkölt kávé!

Brüsszel 1910. Grand Prix.

Kitünő

a családias hű, természetes illata a májusi bodza virágnak. Alkohol nélküli virágkivonat a világító toronyban. Minden alkohol nélküli illatszer eredeti képe. Egy csepp elegendő. Ára 4, K.

Dralle György, Hamburg.

Bodenbach. a./E.

Oláh Rudi

az országghirű cigányprimás, az országos

*** cigányversenyen ***

aranyéremmel kitüntetett

cigányprimás zenekarával

f. hó 18-án, szombaton este fél 9 órakor

Pannonia

kávéházban

több napra terjedő hangversenyét megkezdi.

Tisztelettel:

Grosz Ödön.

Hirdetések

tölvétetnek e lap

kiadóhivatalában.

Széchenyi-ut 27.

vagy

Kiss T. Emma

tőzsdéjében.

Szabolcsvármegye legnagyobb

= bútoráruháza =

Nyiregyházán, a törvényszék mellett.

Legújabb stíli palisszander, mahagoni és fehér fényezett háló és ebédlő berendezések. Angol úri- és női salon garnitúrák.

Ebédlő diványok.

Megfelelő árak. Pontos kiszolgálás.

Lefkovits Zsigmond

Hajlított fa, vas- és rézbutor nagy raktára.

Magyarázat!

Hogy mennyire köztudomású a közönségnek az a tény, hogy **kolerajárvány** veszélyének esetén a tisztaság mellett ::

legjobb óvszer az

Esterházy-Cognac

annak legjobb bizonyítéka a rendkívüli fogyasztás. Hivatalosan, közjegyzőileg meg van állapítva, hogy az :: Esterházy cognagyár két Egrot-féle főzőkészüléke ::

1,752.000 liter bor

termelőképeséget foglal magában.

Ez az óriási szám legjobb bizonyítéka annak, hogy a közönség tudja, mivel védekezzen a **KOLERA ELLEN.** ::

Ez a magyarázata a rendkívül nagy fogyasztásnak. Az Esterházy-cognac mindenütt kapható.

Központi iroda: BUDAPEST, V., Csáky-utca 14. szám.

Bizalommal vásárolhat

Papp Géza

modernül berendezett fűszer-, bor- és csemege üzletében Nyiregyháza.

Városház-utca 2. szám.

541-15-16.

NIGRIN
(Fernelndt)
a legjobb cipőkrém
Mindenütt kapható!
A bécsi vadászati kiállításon arany éremmel kitüntetve

Sirkövek

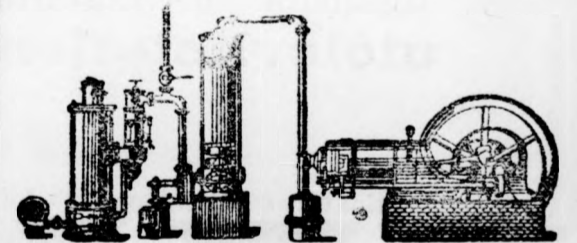
10 százalékkal olcsóbban mint bárhol

Goldberger Dávidnál,
Nyiregyháza, Vasuti-ut 20.

Szabó és Társa.

Most: Budapest, V., Báthori-utca 22. Azelőtt: Gyár-utca.

Ajánlják ugy faszén, kokszt, antracit és barnaszén tüzelésre alkalmas szívó-gáz szelepeiket.

Üzemeltetés költsége körülbelül 1 1/2-2 fillér. Legmesszebbmenő jótállás. Árjegyzék ingyen. Olcsó árak részletfizetésre

„KOLLARIT“

(bőrlemez)

a jelenkor legjobb tetőfedőlemeze. ::

Egyedlárusító Nyiregyháza és vidékére:

Wirtschaftler Ármán vaskereskedő

Nyiregyháza. 78-26-3

Kiadó

egy csinosan butorozott, két

:: ablakos utcai szoba. ::

== Cim a kiadóban. ==

Tartsa pénztárát a falban!

Szabadalmazott

amerikai házi safe deposit

falba épített páncél szekrény. Bámulatos olcsó.

Szuchy József és János

építőmesterek Nyiregyháza, Uj-utca 18. sz. Elvállalják a safék szállítását és beépítését.

Tűzbiztos.

Betörés mentes.

Átigazítható kulcs nélküli amerikai zár. Minden modern lakás nélkülözhetetlen berendezési tárgya.

Uj építkezéseknél a falazással egy időben beépíthető. Régi házakban a szakszerű és tűzbiztos beépítés olcsó árakban eszközöltetik. 530-20-14

LIGHTMANN VILMOS

czég ajánlja

Nyiregyházán, Széchenyi-tér 3. szám saját háznál épült, dusan felszerelt gépraktárát, mindennemű különleges — legkedveltebb — gazdasági gépek és gőzek beszerzésére.

Nemkülömben sok évi — és tekintélyes — összeköttetései folytán külön jelzálogbanki ügyosztályt vezet ingatlanokra nyújtandó legelőnyösebb törlesztéses kölcsönök megszerzésére, birtokok eladása parcellázása és ilyenek bérbeadási ügyvitelére.

Az amerikai élelmesség legéleltre valóbb alkotása!

Kocsi-bakra való vado-
nat új, erős fényű, új
rendszerű, rudas acetilén
kocsi-lámpa eladó. Cím
a kiadóban.

Egy uri talyiga

és egy

könnyű uri kutschir

k o c s i (mindkettő teljesen új)
jutányosan eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Dr. Just Wolfram-lámpa

a leggazdaságosabb és legtökéletesebb fémfonalas izzólámpa.

70% árammegtakarítás

:: a közönséges szénfonalu izzólámpákkal szemben. ::

Szép, kellemes, fehér fény, átlagos égés
tartam kb. 1000 óra fény — csökkenés nélkül.
— Csakis a Dr. Just Wolfram feliratot viselő
lámpák valódiak.

Függő és álló lámpák

30%⁰-al olcsóbbak
mint bárhol.

70% árammegtakarítás.

Kapható: Wassermann Sámuel üveg- és porcellán üzletében.

Telefon: 121 sz.

Nyiregyházán, Zöldség-tér 2 sz.

Telefon: 121 sz

Nyiregyháza legnagyobb választéku bútoraáruháza

Alapítva 1903.

Pazonyi-útca 10 szám.

Üzletem kibővítése alkalmával teljesen újonnan a legdivato-
sabb kivitelű butorokkal berendeztem a fővárosi minta
szerint, állandóan raktáron tartok fényezett kőris, cseresznye,
jávör, citrom, paliszánder, mahagoni és más különféle anya-
gokból készült részben saját készítményű háló, ebédlő, úri és női
szalon berendezéseket, vas, félréz és egész réz háló és vendég-
szoba berendezéseket, úgyszintén egyszerűbb de jó
kivitelű matt butorokat (tömör fából is) stb. stb. itt fel
nem sorolható de raktáron levő különféle butorokat is
utólérhetetlen olcsó árban árusítom.

2-52-5

Tisztelettel:

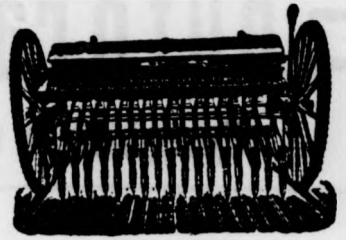
Glück Jenő.

Raktáron állandóan 200 különféle lak berendezés található.

Mayfarth-féle „Agricola“

vetőgépek (Minta 1911.)

a legjobbak
mindenféle
magvaknak.
Egyforma
kivetés.

Erőteljes
szolid szer-
kezet. Log-
egyszerűbb
beállítás és
kiürítés.

Alapított 1872. Évek óta legjobban bevált. 1500 munkás.

MAYFARTH PH. és TSA.

gépgyárak, vasöntödékek és gőzhámorok

BÉCS, II./1 TABORSTRASSE 71.

Kimerítő képes árjegyzékek ingyen. Képviselek
és viszontelárusítók kerestetnek.

Eladó szőlővesszők.

Gyökeres Európai homok talajra alkalmas
vessző a következő fajokból eladó: Erdei,
Ezerjő, Mézesfehér, Olaszrizling, Sárfehér,
Szerémizöld, Chasseles, Kadarka, Nagy-
burgondi, Kövidanka, Oportó, Szlanka-
menka, Furmint és még mintegy száz cse-
megefajból ezrenként 12-15 forint.

A vesszők erősek és duggyökerűek, így
pótlásra is teljesen megtehetnek.

Kimerítő árjegyzék minden fajú vesszők és
oltványokról ingyen és bérmentve.

Cím:

Szücs Sándor Fia

szőlőtelepe

Bihardiószeg.

Aki gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan, lesová-
nyodáshoz hajlandós, használja a számos év óta
jönnek bizonyult gyomorsót, Schumann gyógyszerész-
től Stöckerauban.

Aki szabályozni és épségben tartani akarja jó
emésztését használja a Schaumann-féle gyomor-
sót, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében,
mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges gyomor-
savat és előmozdítja az emésztést. Egy
doboz ára 1 korona 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyan-
azon hatást teszik, mint a
gyomorsó. Ára tarsolyonként 3 phiolával a 10 gyomorsó-
pasztillával Kor. 4.50. Postai szétküldés legkevesebb
2 doboz megrendelésnél — utánvétel — Schaumann
gyógyszerész Stöckerauban.
Kapható minden gyógyszerertárban.

Magyarországi főraktár: Dr. Egger L. és
Dr. Egger J. gyógyszerertára Budapesten.

Brünn-Königsfeldi Gépgyár Motorosztálya

a Monarchia legelőkelőbb gyára! Egyedáru-itó: ABELES EMIL Budapest, V., Váci-út 14.

JÉG GYÁR és

Hűtőtelepek

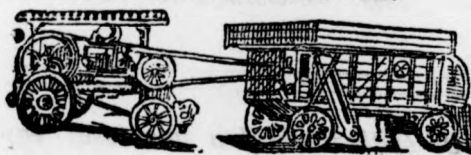
városok, tejjgazdaságok, hente-
sek, cukrászok, szállodák, kór-
házak, serfőzők stb. részére.

Benzin
Nyersolaj
Szivógáz
Locomobil

Motor

1-600 lóerőig.

Teljes cséplőgarnitúrák
és malomberendezések.

Alacsony és magas nyomású

SZIVATTYUK

gőz-, transmissió-, villany vagy
motorüzemre bármely vizellátási
és ipari célra. Fűrész- és famun-
káló gépek, fűrésztelepek, aszta-
los-műhelyek teljes berendezése.

Teljes transmissiótelepek, gőzgépek, gőzkazánok és egyéb gépészeti berendezések. Költségvetés,
árajánlat és mérnöklátogatással díjmentesen szolgálom.